

— *Uppbrytande*, n. 4. (för aktiv o. neutrum).
— *Uppbrytning*, f. 2. (endast för aktiv).

UPPBÄNNAN, v. a. 2. 1) Förstöra genom eld, öfverlemla åt lågorna. *U. ett bref*. — Äfv. *Bränna upp*. — *Syn.* Afbränna, Förbränna. — 2) Genom bränning förbruka. *U. mycken ved, spannmål*. — Oftare *Bränna upp*. — *Uppbrännande*, n. 4. o. *Uppbränning*, f. 2.

UPPBÄRSTÅ, v. n. 1. (artil.) Företräda lavetten med föreställaren. — *Uppbröstning*, f. 2.

UPPBUD, n. 5. Den laga åtgärd, då man uppbygger köpt fastighet.

UPPBYGGA, v. a. 2. 1) Uppföra något slags byggnad. *U. ett hus*. — Äfv. *Bygga upp*. — 2) (fig.) Gifva ledning och väckelse till fromhet, dygd, genom undervisning eller föredöme. *Denna bok har mycket uppbyggt mig. U. med sitt efterdöme*. — *U-byggt*, part. pass. *Ett nyligen u-byggt hus*. (Fig.) *Han gick bort, mycket u-byggt af denna predikan*. — *Uppbyggande*, n. 4. (för bem. 1).

UPPBYGGEELSE, f. 5. Ledning och väckelse till fromhet och dygd, genom undervisning eller föredöme. *Den boken ger mycket u.*

UPPBYGGLIG, a. 2. 1) Uppbyggelse. *U. bok*. — *Syn.* Anderik. — 2) (fam. o. iron.) Narraktig, löjlig; äfv. gemen, skändlig, oanständig. *Just en u. historia!* — *Uppbyggligt*, adv.

UPPBÅD, n. 5. Uppbådande, uppåddning.

UPPBÅDA, v. a. 1. Genom bud sammankalla. *U. allmogen till skallgång*. — Äfv. *Båda upp*. — *Uppbådande*, n. 4. o. *Uppbådning*, f. 2.

UPPBÄDDA, v. a. 1. Åter iordninglägga kläderna i en bäddad och till natthvila begagnad säng. — Äfv. *Bädda upp*. — *Uppbäddande*, n. 4. o. *Uppbäddning*, f. 2.

UPPBÄNDA, v. a. 2. Genom bändning spränga, öppna. — Äfv. *Bända upp*. — *Uppbändande*, n. 4. o. *Uppbändning*, f. 2.

UPPBÄRA, v. a. 3. (böjes som *Bära*) 1) Bära till ett högre ställe. *U. ved på vinden*. — 2) Hålla upp och bära. *U. släpet efter någon*. — 3) Tjena till stöd under. *Fyra pelare u. arkitraven*. — 4) (fig.) a) Emottaga något, som skall betalas, erläggas. *Jag har en summa pennningar att u. U. skatt. U. sin lön. U. afkastningen, räntan af ett hemman*. — b) (i utsträckt mening) Emottaga, bekomma. *Få u. stryk, bannor, förebräelser, otack*. — c) Umgålla. *Få u., hvad en annan förskyllat*. — För alla bem. äfv. *Bära upp*. — *Uppbärande*, n. 4. (för alla bem. utom 4, b och c).

UPPBÖJA, v. a. 2. Böja uppåt. — Äfv. *Böja upp*. — *Uppböjande*, n. 4. o. *Uppböjning*, f. 2.

UPPBÖKA, v. a. 1. Genom bökning uppbyta. *U. gräsvallen*. — Äfv. *Böka upp*. — *Uppbökande*, n. 4. o. *Uppbökning*, f. 2.

UPPBÖRD, m. 5. 1) Uppbärande af skatt, utlagor, tull, afgifter o. s. v.; (kameral.) den förrättning, hvarigenom vederbörande uppborädsman af de skattskyldige, för kronans räkning, upptager de allmänna kronoutsylderna. *Hafva u., bestrida en u.*, upptaga skatt o. s. v.; se äfv. följ. bem. — 2) Uppbära medel, för hvilka man är ansvar skyldig; redovisnings-skyldighet för sådana medel; värden om anförtrödt gods, t. ex. på örlogsfartyg. *Hafva u-en, bestrida en u.*, hafva

sådant ansvar, sådan redovisnings-skyldighet eller vård. *Tillgripa sin u. Rymma med u.*

UPPBÖRDSBELOPP, n. 5. Beloppet af den uppörd, någon har om händer.

UPPBÖRDSBOK, f. 5. pl. — *böcker*. Bok, hvori är upptaget, hvad en uppördsman för året äger att uppbara af räntor, bevillingar och utlagor.

UPPBÖRDSBRIST, f. 5. Brist, som yppar sig i uppördsmedel.

UPPBÖRDS-EXTRAKT, -- äxtråkt, n. 5. o. 5. Utdrag ur uppördsbok, som vid första och sista uppördsstämman i hvarje distrikt upprättas.

UPPBÖRDS-FÖRRÄTTARE, m. 5. Den, som förrättar uppörd för kronans räkning.

UPPBÖRDS-KOMMISSARIE, m. 5. Benämning på kronans uppördsmän i Stockholms stad. [— com —.]

UPPBÖRDSKONTOR, -- kånrtör, n. 5. Kontor, der något slags uppörd (t. ex. tulluppörd) emottages, qvitteras och redovisas. [— contor, — comptoir, — contoirt.]

UPPBÖRDSLÄKARE, m. 5. Läkare på örlogsskepp, som har vård om läkemedlen, m. m.

UPPBÖRDSMAN, m. 5. pl. — *män*. Person, som har uppörd af kronans medel.

UPPBÖRDSMEDEL, n. pl. Penningmedel, som någon har i uppörd.

UPPBÖRDSMÖTE, n. 4. Se *Uppördsstämma*.

UPPBÖRDS-PROCENT, -- prosänt, m. 5. Viss procent af uppörd, som består uppörds-män.

UPPBÖRDSRELATION, --- tshön, f. 5. I korthet, för ett helt län författadt sammandrag, till öfversigt af uppörd och utgift för nästförflutne uppördsår.

UPPBÖRDS-SKRIFVARE, m. 5. Skrifvare, som tillhandagår vid uppördsstämma.

UPPBÖRDSSTÄMMA, f. 1. Den förrättning, hvarvid, på kallelse af vederbörande uppördsman, de skattskyldige infinna sig att erlægga sina kronoutsyldes.

UPPBÖRDS-SÄTT, n. 5. Sättet, hvarpå uppörd sker.

UPPBÖRDSÅR, n. 5. Tiden ifrån och med 1 Maj till och med 30 April påföljande år.

UPPDAGA, v. a. 1. Lägga i öppen dag, bringa i dagsljuset, uppenbara. *U. en hemlighet, ens trolöshet*. — *Uppdagande*, n. 4.

UPPDAGS, uppåggs, adv. (fam.) Tid att stiga upp.

UPPDIKTA, v. a. 1. Uppfinna något osant, i ändamål att bedraga, o. s. v. — Äfv. *Dikta upp*. — *Uppdiktande*, n. 4. o. *Uppdiktning*, f. 2.

UPPDJUPNING, f. 2. (tekn.) Det slags drifning, då ett bleck, genom hamring på och kring midten, får en ihålig eller fördjupad skapnad.

UPPDRAG, n. 5. Något som anförtros en person att uträtta, besörja, verkställa. *Få, gifva en ett u. Uträtta ett u. Han har u. att...* — *Syn.* Kommission.

UPPDRAGA, v. a. 5. (böjes som *Draga*) 1) Draga uppåt. *U. någon ur sjön. U. vindbryggan. U. ridån på en teater*. — Äfv. *Draga upp*. — 2) *U. ett ur*, se *Draga upp* (under *Draga*, bem. 1). — 3) Utöfva en dragande verkan, i riktning uppåt. *Magneten u-drog nålen ifrån golvet*. — Äfv. *Draga upp*. — 4) Med penna, blyerts, krita o. s. v. göra streck, linier. *U. en cirkel*. — 5) Vårda unga växter ifrån början, tills de uppväxt. *U. träd, växter*. — 6)